European Commission

6 praktičnih koraka za provedbu aktivnosti ublažavanja energetskog siromaštva – vodič za učenje Savjetodavnog čvorišta za energetsko siromaštvo

Dobro došli u završnu fazu rješavanja energetskog siromaštva—gdje planovi postaju aktivnosti. Ovaj vodič za učenje pomaže vam da prijeđete dalje od dijagnoze i planiranja provedbe mjera za ublažavanje energetskog siromaštva koje su spremne za primjenu u praksi. Sada je trenutak da svoje ciljeve pretvorite u konkretne rezultate.

Uz praktične korake za transformaciju lokalnog društvenog klimatskog plana u konkretan akcijski plan, ovaj vodič osigurava da se društvena pitanja uzmu u obzir u klimatskim strategijama. Nudi jasan okvir od šest koraka za pomoć općinama da se pozabave lokalnim izazovima energetskog siromaštva s prilagođenim rješenjima.

Postavljanje kursa prema naprijed

1. korak: Sagledavanje nalaza iz postupka dijagnoze i planiranja

Preispitivanjem i ažuriranjem ključnih nalaza iz faza dijagnoze i planiranja, osiguravamo da su napori u provedbi dobro iskomunicirani i usklađeni s vašim općinskim ciljevima. Može doći do kašnjenja zbog izbora ili zakonskih promjena, stoga je prije nastavka važno pregledati Izvješće o dijagnozi energetskog siromaštva i lokalni društveni klimatski plan. Cilj je osigurati da su sva ažuriranja, poput novih politika ili političkih promjena, ugrađena i usklađena s trenutnim ciljevima. Angažiranjem radne skupine osiguravamo da su svi članovi, a posebno novo osoblje, informirani i pripremljeni za daljnje radnje. Dokumentacija pomaže u praćenju svih izvršenih promjena.

2. korak: Izrada operativnog plana

Od suštinske važnosti je razviti sveobuhvatan akcijski plan unutar zadanog vremenskog okvira. Plan mora raščlaniti ukupnu strategiju na upravljive zadatke, specificirajući odgovornosti, vremenske okvire i resurse. Postoje dva glavna pristupa definiranju svih zadataka 1) kronološki: napredovanje od početka do kraja i 2) unatrag: početak od krajnjeg cilja i obrada unatrag kako bi se utvrdili potrebni zadaci. Kombinacija oba pristupa stvara robusniji plan, minimizirajući kašnjenja. Pored toga, profiliranje ranjivih kućanstava omogućuje ciljane radnje, kao što je prilagodba lokalnog radnog vremena kako bi se bolje ispunile njihove potrebe.

4. korak: Uspostava plana praćenja

Plan praćenja prati napredovanje projekta preko pokazatelja uspješnosti i vremenskih rokova. Sadržavat će pokazatelje energetskog siromaštva (utvrđene tijekom faze dijagnoze i planiranja) poput broja domova obnovljenih za ranjive potrošače, zajedno s ključnim pokazateljima učinka (KPI) za unutarnji napredak. Moraju se definirati metode prikupljanja podataka, odgovorni akteri i resursi. Redovita suradnja s korisnicima i dionicima osigurava transparentnost i odgovornost. Ako određeni pokazatelji zaostaju, rano otkrivanje omogućit će pravovremene korektivne radnje.

3. korak: Izrada financijskog plana

Financijski plan ističe vrstu rashoda koji se može pojaviti i kada se očekuje da će dospjeti za svaki zadatak i podzadatak. To uključuje procjenu kapitalnih izdataka (CAPEX) za jednokratna ulaganja poput infrastrukture solarnih panela i operativnih izdataka (OPEX) za tekuće troškove poput plaća i održavanja. Ovaj plan osigurava dostupnost sredstava tijekom cijelog projekta, izbjegavajući prekide. Suradnja s financijskim odjelom pomaže identificirati postoji li potreba za vanjskim financiranjem. Financijski plan također procjenjuje potencijalne rizike poput tržišnih promjena i iste uzima u obzir kako bi se osigurala besprijekorna provedba.

Implementiranje određene aktivnosti

5. korak: Primjena objektiva energetskog siromaštva

Ovaj korak pruža dodatne uvide kako bi se osiguralo da se potrebe ranjivih potrošača rješavaju kroz specifične aktivnosti opisane u nastavku:

- **Kampanje o svjesnosti:** Ciljane kampanje radi informiranja ranjivih skupina o energetskoj učinkovitosti i uslugama. One moraju imati jasne ostvarive ciljeve, moraju biti prilagođene publici, pružati jednostavne, jasne poruke u prikladnim oblicima, kao što su digitalne kampanje za mlađu publiku i osobni pristupi za starije.

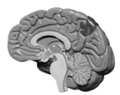

- **Promjena ponašanja:** Razumijevanje i promicanje ponavljanja pozitivnog i učinkovitog ponašanja ključno je za angažiranje ranjivih potrošača. Pristupi različitom poticanju mogu se testirati prije povećanja kako bi se osigurala njihova učinkovitost za ciljanu skupinu. Zbog visoke osjetljivosti pristupa, prikladno je angažirati specifičnu ekspertizu.

- **One-stop shopovi:** Nude sveobuhvatne usluge potpore za ugrožena kućanstva, uključujući energetske savjete, razumijevanje računa za komunalne usluge i sheme potpore za renoviranje, da spomenemo samo neke. Kako bi bile učinkovite, moraju biti dostupne i prilagođene korisniku, s produženim radnim vremenom i višejezičnom podrškom po potrebi.

- **Uključive energetske zajednice:** Osnažuju građane kroz davanje podrške inicijativama, poput energetskih projekata u vlasništvu zajednice, koji smanjuju račune i stvaraju zelena radna mjesta. Općine imaju vitalnu ulogu dajući podršku ovim inicijativama, posebno za ranjiva kućanstva, kroz financijsku potporu, izgradnju kapaciteta i administrativnu potporu. Ranim uključivanjem ranjivih potrošača, općine osiguravaju uključiva, pristupačna energetska rješenja, potičući transparentnost i maksimizirajući koristi lokalne zajednice.

- **Renoviranje doma i poboljšanja energetske učinkovitosti:** Rješavanje slabe energetske učinkovitosti u zgradama, posebno za kućanstva koja si ne mogu priuštiti renoviranje. Visoki troškovi stanovanja, ograničeno javno stanovanje i nedostatak tehničkog znanja pogoršavaju ovaj problem. Lokalne vlasti suočavaju se s izazovima u rješavanju renoviranja privatnih stambenih objekata ali moraju razmotriti pravne, financijske i društvene utjecaje na energetski siromašne stanare i vlasnike kuća kada promoviraju energetski učinkovita rješenja.

- **Propisi o poticajima i financijskim mjerama:** Nude prilagođene financijske programe kao što su subvencije ili zajmovi s niskim kamatama za pomoć ugroženim kućanstvima, osiguravajući da su dostupni i lako razumljivi (npr. postupak prijave).

- **Ostalo:** Ispitani su novi inovativni pristupi. Ključ je zadržati ciljnu skupinu u središtu slike.

Ponovni posjet i ponovna obnova

6. korak: Procjena utjecaja

Procjena utjecaja aktivnosti ključna je za razumijevanje dugoročne učinkovitosti i replikacije. Procjena će pratiti ukupne ishode za ranjiva kućanstva poput uštede energije i poboljšanih životnih uvjeta, kao i prikupljati povratne informacije od dionika. Procjena se temelji na podacima prikupljenim tijekom tri faze i rezultati se uspoređuju s izvornom analizom. Uključivanje vanjskih procjenjivača može dodati nepristrane uvide, uz osiguravanje transparentnosti. Ovaj proces omogućuje usavršavanje strategija i bolje planiranje budućih projekata.

Ovaj dokument izradilo je Savjetodavno čvorište za energetsko siromaštvo (EPAH), vodeća inicijativa EU koju vodi Europska komisija na zahtjev Europskog parlamenta. Sadržaj se temelji na „EPAH priručniku 3: Vodič za aktivnosti provedbe ublažavanja energetskog siromaštva" što je dio „EPAH priručnika: Vodič za razumijevanje i rješavanje energetskog siromaštva". Taj niz praktičnih smjernica za lokalne vlade i stručnjake u praksi ima za cilj pomoći lokalnim vlastima u izlaženju na kraj s energetskim siromaštvom uz osiguravanje učinkovite obrade društvenih dimenzija energetske tranzicije. Datum objavljivanja: Studeni 2024.